

บทความวิชาการ (Academic Article)

แนวทางการจัดการโรงเรียนกีฬาสู่ความเป็นเลิศ

THE MANAGEMENT OF SPORTS SCHOOLS TO EXCELLENCE

Received: October 25, 2018

Revised: December 21, 2018

Accepted: December 24, 2018

บงกช จันทรสุขวงศ์^{1*} และทวีศักดิ์ สว่างเมฆ²

Bongkoch Jansukwong^{1*} and Taweesak Sawangmek²

¹โรงเรียนบ้านหนองโสน

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

¹Bannongsano School, Phichit 66140, Thailand

²Faculty of Education, Naresuan University, Phitsanulok 65000, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: kudokung.24@gmail.com

บทคัดย่อ

โรงเรียนกีฬาเป็นสถาบันการศึกษาที่จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนและเยาวชน ที่มีความสามารถพิเศษทางด้านการกีฬา และถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศของประเทศ รวมไปถึงการพัฒนาเด็กกีฬาสู่ความเป็นเลิศ เพื่อเป็นตัวแทนของประเทศเข้าร่วมการแข่งขันในระดับนานาชาติ วัตถุประสงค์ของบทความนี้ เป็นการแสดงให้เห็นถึง แนวทางการจัดการโรงเรียนกีฬาสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งสิ่งสำคัญที่จะสามารถทำให้โรงเรียนกีฬาพัฒนาจากขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ และเป็นตัวแทนนักกีฬาระดับชาติได้นั้นจำเป็นต้องมีการจัดการกีฬาอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ปัจจัยนำเข้าในด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการจัดการ โดยมีกระบวนการของ การวางแผน การจัดองค์กร การขึ้นนำ และการควบคุม ซึ่งเป็นกระบวนการที่ทำให้การกีฬาของโรงเรียนกีฬาเกิดการพัฒนาไปอย่างมีระบบและก้าวสู่ความเป็นเลิศ

คำสำคัญ: การจัดการกีฬา กีฬาสู่ความเป็นเลิศ

Abstract

Sports School is the educational institute established for promoting and supporting students and youths who have special skills in sports. The school plays an important role in advancing sport development of the nation and providing the national athletes to international games. This article objectives are to show how to manage Sports school to excellence, which is the main factor to develop

people from the basic to the advanced school and to be part of the international athletes. This process needs systematic development of the ability of staff, budget, materials, tools, and facilities as well as the managing system that includes planning, organization management, guidelines, and controlling. These are the process to develop the sports of sports Schools systematically and move toward to be the advanced school.

Keywords: Sport Management, Sport to excellence

บทนำ

การกีฬามีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ทั้งในด้านสุขภาพ พลานามัยและด้านจิตใจ เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ประชาชนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม นำไปสู่การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม การเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งกีฬาถูกนำไปใช้เป็นเครื่องมือ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน ในประเทศที่พัฒนาแล้วทั่วโลก จะอาศัยกระบวนการของการกีฬา สร้างการมีส่วนร่วม เพื่อสร้างเครือข่ายชุมชน ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกในการดำรงชีวิตที่มีคุณธรรม มีวินัย และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่นเป็นรากฐานที่ดีของสังคม องค์การของประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งองค์กรระหว่างประเทศจึงได้สนับสนุนให้มีการใช้กีฬาการออกกำลังกาย และนันทนาการ เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชากรของประเทศตน (Wilairat, 2009) ทั้งนี้ ต่างประเทศเล็งเห็นความเห็นความสำคัญในการพัฒนากีฬาของประเทศ จึงมีการส่งเสริมการเล่นกีฬาดังแต่ระดับเยาวชน เพื่อสร้างพื้นฐานด้านทักษะกีฬาที่ถูกต้อง และเป็นการเตรียมพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจ โดยการจัดตั้งโรงเรียนกีฬา สถาบันที่ส่งเสริมทักษะทางด้านกีฬา ซึ่งโรงเรียนกีฬาเป็นพื้นฐานแรกในอันที่จะปลูกฝังทัศนคติและวางรากฐานด้านร่างกายให้ เกิดความพร้อมด้านกีฬาตามวัยที่ควรจะเป็น ในส่วนของประเทศไทย ได้ให้ความสำคัญในการสนับสนุนทางด้านการศึกษาและทางด้านกีฬาเพิ่มมากขึ้น ทำให้โรงเรียนกีฬาเริ่มมีบทบาทสำคัญในด้านส่งเสริมและพัฒนาทางด้านกีฬาขั้นพื้นฐานของชาติ โดยมุ่งเน้นการวางรากฐานการกีฬาที่ถูกต้องให้แก่เยาวชน เพื่อให้สามารถยกระดับความสามารถของตนได้ขึ้นไปจนถึงระดับเป็นตัวแทนประเทศในการแข่งขันกีฬาระดับชาติและนานาชาติสามารถสร้างชื่อเสียงให้ประเทศชาติ ตลอดจนยกระดับมาตรฐานการกีฬาของประเทศให้สูงขึ้น นอกจากนี้โรงเรียนกีฬาจะผลิตนักกีฬาเพื่อรับใช้ชาติแล้ว ศักยภาพของนักเรียนในโรงเรียนกีฬายังสามารถศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา เพื่อสนับสนุน ส่งเสริมและยกระดับนักกีฬาไทย ให้มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับจากนานาชาติเพิ่มมากขึ้น

โรงเรียนกีฬาของประเทศไทย

โรงเรียนกีฬา (Sport School) เป็นสถาบันการศึกษาที่จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านการศึกษา ให้ได้รับการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และส่วนที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) ที่ระบุไว้ในมาตราที่ 10 วรรค 4 ว่า “การจัดการศึกษา

สำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น” โรงเรียนกีฬาเป็นสถานศึกษาที่มุ่งจัดการศึกษาวิชาสามัญตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้กับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางการกีฬา ควบคู่ไปกับการให้นักเรียนได้ฝึกหัดหรือพัฒนาทักษะด้านการกีฬาให้มีความชำนาญ จัดเป็นลักษณะของโรงเรียนประจำ (Sports Authority of Thailand, 2007) ซึ่งความเป็นมาของโรงเรียนกีฬา มีดังนี้

1. ประวัติโรงเรียนกีฬา โรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษา ตั้งขึ้นตามนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการยกระดับและพัฒนามาตรฐานทางการกีฬาให้ทัดเทียมนานาชาติด้วย การส่งเสริมการกีฬอย่างกว้างขวางและทั่วถึงตลอดจนเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและพัฒนามาตรฐานการกีฬาให้มีขีดความสามารถในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬากับนานาชาติได้ดียิ่งขึ้น โดยกรมพลศึกษาได้รับมอบหมายให้ศึกษาสภาพปัญหาในการพัฒนาการพลศึกษาและการกีฬาทั้งของประเทศไทย และต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานส่งเสริม และพัฒนามาตรฐานการกีฬาและจัดทำโครงการรายละเอียดเสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการและคณะรัฐมนตรีตามลำดับ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศจัดตั้งโรงเรียนกีฬาแห่งแรก ในปี พ.ศ. 2533 คือ โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นโรงเรียนกีฬาเต็มรูปแบบ และต่อมาได้จัดตั้งโรงเรียนกีฬารูปแบบประหยัดให้ครบทุกเขตการศึกษา เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2536 และต่อมาได้มีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 21 มกราคม 2537 ให้จัดตั้งโรงเรียนกีฬารูปแบบประหยัดขึ้น 3 แห่ง เพื่อเป็นการนำร่อง ได้แก่ โรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น โรงเรียนกีฬาจังหวัดอุบลราชธานี และโรงเรียนกีฬาจังหวัดนครราชสีมา โดยให้เปิดสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2538 (Khajomsilp, 2008) เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2540 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจัดตั้งโรงเรียนกีฬาจังหวัดนครสวรรค์ขึ้น โดยให้เปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2541 เป็นต้นไป ในปี พ.ศ. 2542 ได้มีการประกาศจัดตั้งโรงเรียนกีฬา ขึ้นอีก 4 แห่ง ประกอบด้วย โรงเรียนกีฬาจังหวัดยะลา โรงเรียนกีฬาจังหวัดอ่างทอง โรงเรียนกีฬาจังหวัดชลบุรี และโรงเรียนกีฬาจังหวัดลำปางและต่อมาได้มีการประกาศจัดตั้งโรงเรียนกีฬาจังหวัดตรังขึ้น

ในปี พ.ศ. 2548 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศจัดตั้งสถาบันการพลศึกษาประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2548 ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2548 ส่งผลให้โรงเรียนกีฬาเป็นส่วนราชการในสังกัดสถาบันการพลศึกษา ตามมาตรา 3 ของพระราชบัญญัติสถาบันการพลศึกษา พ.ศ. 2548 มีผลทำให้โรงเรียนกีฬาเปลี่ยนมาสังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอนเป็นแบบเต็มรูปแบบทั้งวิชาสามัญและวิชาพลศึกษาเหมือนกันทุกโรงเรียน ซึ่งในการบริหารจัดการโรงเรียนกีฬาแบบเต็มรูปแบบมีการจัดการศึกษาระดับ ประถมศึกษามัธยมศึกษาจัดการเรียนการสอนทั้ง วิชาสามัญ และวิชาพลศึกษา และกีฬารวมทั้งการฝึกซ้อมและการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพทางการกีฬาทำให้มีความคล่องตัวในการจัดโปรแกรมการเรียนวิชาต่างๆ ให้สอดคล้องและเอื้อต่อกันทั้ง ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียนหรือในบางช่วงเวลาที่ต้องมีการเก็บตัวหรือฝึกซ้อมเป็นพิเศษ หรือการสอนพิเศษซึ่งสามารถดำเนินการได้สะดวก ส่วนโรงเรียนกีฬารูปแบบประหยัดมีการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจัดการเรียนการสอนเฉพาะวิชา พลศึกษา และการกีฬาส่วนวิชาสามัญเรียนร่วมกับสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญ (เดิม) เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณด้านบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ในส่วนที่เกี่ยวกับวิชาสามัญ ซึ่งเป็นการแบ่งเบาภาระการจัดการศึกษาในโรงเรียน และเป็นการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นร่วมกัน เพื่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน ในปัจจุบันมี

โรงเรียนกีฬาในสังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ทั้งหมดจำนวน 11 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น โรงเรียนกีฬาจังหวัดอุบลราชธานี โรงเรียนกีฬาจังหวัดนครราชสีมา โรงเรียนกีฬาจังหวัดนครสวรรค์ โรงเรียนกีฬาจังหวัดศรีสะเกษ โรงเรียนกีฬาจังหวัดอ่างทอง โรงเรียนกีฬาจังหวัดลำปาง โรงเรียนกีฬาจังหวัดชลบุรี โรงเรียนกีฬาจังหวัดยะลา โรงเรียนกีฬาจังหวัดตรัง และโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี

2. วิสัยทัศน์ โรงเรียนกีฬามุ่งพัฒนาการกีฬาขั้นพื้นฐานของนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ เป็นตัวแทนของประเทศเข้าร่วมการแข่งขันในระดับนานาชาติตามรุ่นอายุ โดยใช้หลักวิทยาศาสตร์การกีฬาและจัดการศึกษาให้นักเรียนได้ความรู้ตามหลักสูตรมัธยมศึกษา เพื่อศึกษาต่อไปในระดับอุดมศึกษามุ่งเน้นให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และเป็นคนดีในสังคมต่อไป

3. พันธกิจ ประกอบด้วย 1) พัฒนาด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาและเทคโนโลยีทางการกีฬา 2) พัฒนาหลักสูตร โดยนำเทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาจัดการเรียนการสอน 3) ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา 4) พัฒนาครูให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ 5) ส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนากีฬาให้มีความสามารถเต็มตามศักยภาพ พัฒนาสู่ความเป็นเลิศและกีฬาอาชีพ และ 6) ส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ด้วยการสอดแทรกการเรียนรู้ การพัฒนาด้านจิตใจ ในทุกสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมการฝึกซ้อม

4. เป้าหมายหลัก ของโรงเรียนกีฬา คือ มุ่งมั่นพัฒนานักเรียนโรงเรียนกีฬาให้มีมาตรฐานและความเป็นเลิศด้านการกีฬาสู่ความเป็นเลิศโดยการสร้างหลักสูตรสำหรับนักกีฬา ใช้การบริหารจัดการกีฬาอย่างเป็นระบบและครบวงจร พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ฝึกสอนกีฬาได้รับการพัฒนาศักยภาพองค์ความรู้ใหม่ในเชิงกีฬาและวิทยาศาสตร์การกีฬา ร่วมกับสมาคมกีฬาต่างๆ กำหนดเป็นเป้าหมาย ชนิดกีฬา ระดับนักกีฬาและระดับการแข่งขันกีฬาอย่างเป็นรูปธรรม นำมาซึ่งการพัฒนากีฬาในระดับชาติและระดับนานาชาติอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการก้าวเข้าสู่การเป็นศูนย์กลางแห่งความเป็นเลิศด้านกีฬาในระดับอาเซียน (Khajomsilp, 2008)

5. ประเภทของโรงเรียนกีฬา โรงเรียนกีฬาในประเทศไทยได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

5.1 โรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จัดตั้งขึ้นตามนโยบายรัฐบาลที่ต้องการยกระดับและพัฒนามาตรฐานการกีฬาให้ทัดเทียมนานาชาติอารยประเทศ ด้วยการส่งเสริมการกีฬาอย่างกว้างขวางและทั่วถึง ตลอดจนเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและพัฒนามาตรฐานการกีฬา ให้มีขีดความสามารถในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬากับนานาชาติอารยประเทศได้ดี ในปัจจุบันมีโรงเรียนกีฬาในสังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีจำนวน 11 แห่ง โดยทุกโรงเรียนมีเป้าหมายหลัก คือ มุ่งมั่นพัฒนานักเรียนโรงเรียนกีฬาให้มีมาตรฐานและความเป็นเลิศด้านการกีฬาสู่ความเป็นเลิศ โดยการสร้างหลักสูตรสำหรับนักกีฬา ใช้การบริหารจัดการกีฬาอย่างเป็นระบบและครบวงจร พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ฝึกสอนกีฬาได้รับการพัฒนาศักยภาพองค์ความรู้ใหม่ในเชิงกีฬาและวิทยาการกีฬา ร่วมกับสมาคมกีฬาต่างๆ กำหนดเป็นเป้าหมาย ชนิดกีฬา ระดับนักกีฬาและระดับการแข่งขันกีฬาอย่างเป็นรูปธรรม นำมาซึ่งการพัฒนากีฬาในระดับชาติและระดับนานาชาติอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการก้าวเข้าสู่การเป็นศูนย์กลางแห่งความเป็นเลิศด้านกีฬาในระดับอาเซียน

โรงเรียนกีฬาจัดตั้งขึ้นตามนโยบายรัฐบาลที่ต้องการยกระดับและพัฒนามาตรฐานการกีฬาให้ทัดเทียมนานาชาติ โดยส่งเสริมการกีฬอย่างกว้างขวางและทั่วถึง ตลอดจนเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและพัฒนามาตรฐานการกีฬาให้มีความสามารถในการเข้าร่วมแข่งขันกีฬากับนานาชาติได้อย่างขึ้น จึงได้จัดตั้งโรงเรียนกีฬาเต็มรูปแบบในปี คือ โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี และจัดตั้งโรงเรียนกีฬาแบบประหยัดให้ครบทุกเขตการศึกษา อีก 10 แห่ง จนถึงปัจจุบันประเทศไทยมีโรงเรียนกีฬาทั้งหมด 11 แห่ง โดยขึ้นตรงกับสถาบันทางการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ทำหน้าที่ในการพัฒนาการกีฬาระดับพื้นฐานสำหรับนักเรียนที่มีความถนัดและมีความสามารถพิเศษทางการกีฬาให้ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถหรืออัจฉริยภาพทางกีฬาสู่ความเป็นเลิศ เพื่อเป็นตัวแทนนักกีฬาของประเทศไทยในการเข้าร่วมแข่งขันในระดับนานาชาติ

5.2 โรงเรียนกีฬาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงมหาดไทย จะมีทั้งส่วนที่อยู่ภายใต้การบริหารจัดการของกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดและกรุงเทพฯ มีเป้าหมายในการจัดตั้งโรงเรียนกีฬาเพื่อให้เกิดความเสมอภาคในการกระจายโอกาสทางการศึกษา สนองตอบความต้องการเข้าเรียนกีฬาของผู้ปกครองและนักเรียน ที่มีความสามารถพิเศษทางด้านกีฬา เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนบุคลากรทุกคนในโรงเรียนและผู้ปกครอง ให้เหมาะสมและสอดคล้องกัน เพื่อการนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน มุ่งส่งเสริมความสามารถพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถและความถนัดด้านกีฬามุ่งเน้นด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศในระดับมาตรฐานสากล ศึกษาวิจัยและให้บริการทางด้านการกีฬากับชุมชน สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้แก่ท้องถิ่น รวมถึงการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้านและกีฬาไทย

ความสำคัญของโรงเรียนกีฬาที่มีต่อการพัฒนากีฬาชาติ

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญสนับสนุนทางด้านการศึกษาและทางด้านกีฬามากขึ้น โดยมีเป้าหมายในการตั้งโรงเรียนกีฬาที่มีมาตรฐานให้ครบทุกจังหวัด ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทางด้านกีฬาขั้นพื้นฐานของชาติ โดยมุ่งเน้นการวางรากฐานการกีฬาที่ถูกต้องให้แก่เยาวชน เพื่อให้สามารถยกระดับความสามารถของตนได้ขึ้นไปถึงระดับ เป็นตัวแทนประเทศให้สูงขึ้น Saikew (2010) กล่าวถึง ความสำคัญของโรงเรียนกีฬาที่ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญในการสนับสนุนทางด้านกีฬามากขึ้น โดยมีเป้าหมายในการตั้งโรงเรียนกีฬาที่มีมาตรฐานให้ครบทุกจังหวัด ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทางด้านกีฬาขั้นพื้นฐานของชาติ โดยมุ่งเน้นการวางรากฐานการกีฬาที่ถูกต้องให้แก่เยาวชน เพื่อให้สามารถยกระดับความสามารถของตนได้ขึ้นไปจนถึงระดับเป็นตัวแทนประเทศในการแข่งขันกีฬาระดับชาติและนานาชาติ สามารถสร้างชื่อเสียงให้ประเทศชาติ ตลอดจนยกระดับมาตรฐานการกีฬาของประเทศไทยให้สูงขึ้น ซึ่งการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ต่อยอดถึงความสำเร็จในระดับอาชีพ จะต้องได้รับการสนับสนุนจากสถาบันครอบครัวด้วย แต่เนื่องจากปัจจุบันค่านิยมของประเทศไทยไม่ได้มีการให้ความสำคัญกับการเล่นกีฬาตั้งแต่เริ่มต้นมากนัก ซึ่งแตกต่างกับต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จทางด้านกีฬา การที่ประเทศไทยจะมีนักกีฬาที่มีความสามารถในระดับโลก แต่ละครั้งจะใช้เวลาค่อนข้างนานเพราะกระบวนการในการสร้างนักกีฬาไม่ต่อเนื่อง ไม่มีการสนับสนุนที่เป็นรูปแบบอย่างชัดเจน จึงขึ้นอยู่กับนักกีฬาและครอบครัวของนักกีฬาเองเป็นหลัก องค์กรต่างๆ นั้น จะเข้ามามีบทบาทระดับหนึ่งแต่ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือได้ทุกอย่าง เช่น การส่งไปแข่งขันต่างประเทศเพื่อรับการจัด

อันดับและการส่งไปแข่งขันเพื่อหาประสบการณ์ เมื่อเกิดความไม่ต่อเนื่องในกระบวนการสร้างนักกีฬา ในเวลาที่นักกีฬาที่มีชื่อเสียงไม่สามารถรักษาระดับของตัวเองได้ในอันดับโลก การที่มีนักกีฬาคนอื่นขึ้นมาทดแทนก็ลำบากซึ่งเหตุการณ์นี้จะส่งผลกระทบต่อระดับความนิยมของกีฬานั้นๆ เมื่อไม่มีนักกีฬาที่มีความสามารถขึ้นมาทดแทน ความนิยมต่อกีฬานั้นๆ ก็จะถดถอยประชาชนจะมีความสนใจเล่นกีฬานั้นๆ น้อยลง และการสนับสนุนจากภาคเอกชนก็จะลดลงตามไปด้วย (ยุทธศาสตร์สร้างกีฬาไทยสู่ความเป็นเลิศ พ.ศ. 2553-2559)

ดังนั้น โรงเรียนกีฬาถือว่ามีส่วนสำคัญในการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศของประเทศและมาตรฐานสากล รวมไปถึงการพัฒนา นักกีฬาสู่ความเป็นเลิศเพื่อเป็นตัวแทนของประเทศเข้าร่วมการแข่งขันในระดับนานาชาติ ตลอดระยะเวลา 24 ปีที่ผ่านมา โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรีผลิตนักกีฬาที่สร้างชื่อเสียงในระดับชาติ และระดับนานาชาติมาแล้วเกือบ 700 คน อาทิ เรืออากาศเอกหญิง วาสนา วินาโท นักกรีฑาทีมชาติไทยที่สร้างผลงานหลากหลายในกีฬาซีเกมส์และเอเชียนเกมส์ มลิกา กันทอง นักวอลเลย์บอลหญิงทีมชาติไทยที่ล่าสุดพาทีมชาติไทยอยู่ในอันดับที่ 9 ในการแข่งขันวอลเลย์บอล เวิลด์กรังด์ปรีซ์ 2015 ที่ประเทศบราซิล หรืออย่างอดีตโค้ช ไกรสร นาคฟูตบอลทีมชาติไทย ชุด U23 ที่พาทีมชาติไทยไปผงาดคว้าอันดับ 4 ในการแข่งขันฟุตบอล เอเชียนเกมส์ 2014 ที่ประเทศเกาหลีใต้ และความสำเร็จของนักเรียนโรงเรียนกีฬานครราชสีมา นายสินธุ์เพชร กรวยทอง อายุ 16 ปี ที่สามารถคว้าเหรียญทองการแข่งขันยกน้ำหนักยูวชน-เยาวชน ชิงแชมป์เอเชีย ประจำปี 2554 ที่ศูนย์กีฬาแห่งชาติภาคตะวันออก เมืองพัทยา จ.ชลบุรี ได้ถึง 11 เหรียญทอง 8 เหรียญเงิน และ 7 เหรียญทองแดง โดยประเทศไทยรวมกันได้เหรียญทอง 19 เหรียญ แต่โรงเรียนกีฬาได้ 11 เหรียญทอง มากที่สุดของประเทศไทย ซึ่งถือว่าได้ว่าเป็นการคว้าเหรียญทองในการแข่งขันยกน้ำหนักยูวชน-เยาวชน ชิงแชมป์เอเชีย จาก 38 ประเทศที่ร่วมแข่งขันได้มากที่สุดที่เคยในเอเชีย พร้อมกับทำลายสถิติการยกน้ำหนักยูวชนโลกของ เจียงเฮ่า จากจีนที่เคยทำได้

ปัญหาของโรงเรียนกีฬาในประเทศไทย

การจัดการศึกษาในโรงเรียนกีฬา ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานควบคู่กับการมุ่งเน้นพัฒนาให้นักเรียนมีความเป็นเลิศทางการกีฬา จึงทำให้มีรูปแบบการจัดการศึกษาของโรงเรียนกีฬาไม่เหมือนกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนทั่วไป เนื่องจากเป็นสถานศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะในการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านการกีฬา นักเรียนที่เข้ามาเรียนในโรงเรียนกีฬา ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่มีลักษณะกินนอนในสถานศึกษาจึงต้องเป็นนักเรียนที่สามารถอยู่ในโรงเรียนประจำ นอกจากนี้ นักเรียนยังต้องผ่านกระบวนการสอบคัดเลือก โดยต้องมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง มีบุคลิกภาพที่ดี มีสมรรถภาพของร่างกายและจิตใจที่ดี และยังต้องมีความสามารถพิเศษทางด้านการกีฬา ที่ตนเองถนัด ตามที่โรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้กำหนดไว้ การจัดการศึกษาของโรงเรียนกีฬาแต่ละแห่งจึงต้องทำหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมุ่งพัฒนาการจัดการศึกษาให้นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านการกีฬาสู่ความเป็นเลิศให้ถึงศักยภาพสูงสุด

ในระยะเวลาแรกของการจัดการศึกษาของโรงเรียนกีฬาตั้งแต่ พ.ศ. 2533 โรงเรียนกีฬาได้ผลิตนักเรียนกีฬาที่มีคุณภาพ เป็นตัวแทนของประเทศไทยในการแข่งขันระดับนานาชาติ สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทยมาโดยตลอด

แต่ในระยะหลังโรงเรียนก็พบเกือบทุกแห่งประสบปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียน กล่าวคือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านกีฬาน้อยลง และจากภาพรวมการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 โดยสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่า โรงเรียนกีฬาทั่วประเทศ มีปัญหาด้านมาตรฐานการศึกษาที่ 2.5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรการเรียนการสอน โดยการประเมินผลส่วนใหญ่ระดับคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ และควรปรับปรุง (National Institute of Educational Testing Service, 2015) นอกจากนี้ จำนวนนักเรียนที่ศึกษาจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แล้วศึกษาต่อระดับอุดมศึกษามีจำนวนน้อยลง อีกทั้งจำนวนนักเรียนโรงเรียนกีฬาที่ได้เป็นนักกีฬาทิพย์ชาติหรือได้รับการคัดเลือกให้แข่งขันในระดับนานาชาติ เป็นนักกีฬาอาชีพ ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มลดลง จากปัญหาดังกล่าว โรงเรียนกีฬาได้พยายามปรับปรุงระบบการจัดการศึกษาของโรงเรียน จัดการเรียนการสอนโดยเน้นความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น การเรียนการสอนโดยเน้นให้ครูผู้สอนให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนวิชาพื้นฐาน ที่นักเรียนโรงเรียนกีฬาจะต้องนำไปใช้ในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น บริหารจัดการโรงเรียนให้มีบรรยากาศที่เหมาะสมที่จะทำการศึกษาด้านต่างๆ เช่น การจัดสถานที่ฝึกซ้อมกีฬาให้กับนักเรียนอย่างเพียงพอ ปรับปรุงหอพัก จัดอาหารและโภชนาการที่มีคุณภาพ ถูกหลักอนามัย และหลากหลาย ให้กับนักเรียน ตลอดจนมีการจัดกิจกรรมนันทนาการภายในโรงเรียน เพื่อลดความตึงเครียดของนักเรียนโรงเรียนกีฬา จากการแก้ปัญหาดังกล่าวนี้ยังสามารถทำให้นักเรียนโรงเรียนกีฬาพัฒนาความรู้และทักษะทางด้านกีฬาดีขึ้นได้

จากแนวโน้มและทิศทางการพัฒนาการกีฬาชาติที่กล่าวว่า การพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ยังไม่สามารถพัฒนานักกีฬาไทยให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งพบปัญหาอุปสรรค 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป โดยสรุปได้ดังนี้

1. ด้านวิชาการ พบว่า โรงเรียนกีฬาส่วนใหญ่ยังขาดสื่อ วัสดุอุปกรณ์ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องมือวิทยาศาสตร์การกีฬา รวมทั้งแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในการเรียนการสอน และในส่วนตัวผู้เรียนคือ นักเรียนส่วนใหญ่จะใช้เวลาในการฝึกซ้อมกีฬา และเป็นตัวแทนไปแข่งขันต่างๆ ทำให้ไม่มีเวลาในการเรียนจากการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. โรงเรียนกีฬาไทยทั่วประเทศควรส่งเสริมเพิ่มเติมด้านวิทยาศาสตร์ เพื่อสร้างให้โรงเรียนกีฬามีความเข้มแข็งรอบด้าน เพราะวิทยาศาสตร์ถือเป็นพื้นฐานของการกีฬาทุกประเภท ด้วยการนำระบบการบริหารจัดการทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬามาดำเนินการให้ครบถ้วน และสถานศึกษาควรทบทวนแผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมที่ได้ดำเนินการและการประเมินผลการเรียนของผู้เรียนฝ่ายที่เกี่ยวข้องนั้นว่าสอดคล้องกันกับผลการทดสอบระดับชาติ (O-Net) (Chiaplaem, 2015)

2. ด้านงบประมาณ พบว่า โรงเรียนกีฬาส่วนใหญ่มีงบประมาณในการสนับสนุนไม่เพียงพอที่จะไปใช้ในกิจกรรม โครงการ และงานต่างๆ ของโรงเรียน รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานภายในยังไม่เหมาะสม โดยเฉพาะการจัดสรรอัตราค่าจ้างในโรงเรียนมีน้อย ทำให้โรงเรียนต้องจัดสรรงบประมาณว่า จ้างบุคลากรเอง และทางด้านวัสดุอุปกรณ์มีการเสื่อมสภาพตามอายุการใช้งานเร็วกว่าที่กำหนด จึงทำสิ้นเปลืองงบประมาณในการจัดซื้อ ซ่อมแซม อีกทั้งวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาและกีฬามีราคาแพง ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้ของเดิมไม่ทันสมัย ทำให้บริหารจัดการไม่เพียงพอ

3. ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า โรงเรียนขาดอัตรากำลังข้าราชการครูและเจ้าหน้าที่ด้านอื่นๆ เนื่องจากไม่ได้รับการจัดสรรอัตรากำลังการบรรจุจากหน่วยงานต้นสังกัด ครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นครูอัตราจ้าง ทำให้ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน จากการที่บุคลากรมีไม่เพียงพอมีผลต่อการสอนและการดำเนินงาน การทำกิจกรรมตามแผนงานหรือโครงการที่ได้รับมอบหมาย ครูผู้สอนบางคนปฏิบัติหน้าที่ไม่ตรงตามความสามารถและรับผิดชอบงาน หลายด้าน นอกจากงานด้านการบริหารหรือการสอนเพียงอย่างเดียว การขาดครูผู้ฝึกสอนกีฬาที่มีความเชี่ยวชาญด้านกีฬาในบางชนิดกีฬา และครูผู้สอนวิชาสามัญในสาขาที่ขาดแคลน เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ทำให้เกิดปัญหาทั้งตัวผู้สอนและผู้เรียน อีกทั้งบุคลากรที่ปฏิบัติงานยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับนโยบายและงานที่ปฏิบัติ

4. ด้านการบริหารทั่วไป พบว่า การบริหารจัดการงานด้านต่างๆ ของโรงเรียนมีขั้นตอนในการดำเนินงานมาก เช่น งานธุรการ งานดูแลอาคารสถานที่ งานการเงิน งานพัสดุ ฯลฯ ทำให้การปฏิบัติงานเกิดความล่าช้า ไม่ทันต่อความต้องการ และผู้บริหารบางคนยังขาดภาวะผู้นำ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากขาดประสบการณ์ในการบริหาร การฝึกอบรม และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น โรงเรียนกีฬาจึงควรหาแนวทางการบริหารจัดการที่ทำให้โรงเรียนกีฬาสู่ความเป็นเลิศ โดยนอกจากโรงเรียนกีฬาจะผลิตนักกีฬาเพื่อรับใช้ชาติแล้ว ศักยภาพของนักเรียนในโรงเรียนกีฬายังต้องสามารถเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่อได้ สิ่งสำคัญ คือ การพัฒนาคุณภาพครูผู้สอน คัดเลือกครูที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านวิชาการและการกีฬาแต่ละประเภทโดยเฉพาะ นับได้ว่าเป็นปัญหาที่สำคัญต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนกีฬา และส่งผลกระทบต่อการพัฒนา กีฬาชาติ

บทเรียนที่ประสบความสำเร็จของโรงเรียนกีฬาในต่างประเทศ

ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ชื่อว่าเป็นประเทศหนึ่งในประเทศของโลกที่ส่งเสริมสนับสนุนการกีฬาจนเป็นประเทศมหาอำนาจในการกีฬาหลายชนิด ซึ่งตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ การเป็นเจ้าภาพเหรียญทองในมหกรรมกีฬาโอลิมปิกหลายสมัย และหากมองลงไปไปในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสนับสนุนการกีฬานั้น จะพบว่า ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นชาติที่มีสนามกีฬาขนาดใหญ่และกระจายอยู่ทั่วไป ด้วยเหตุผลนี้ คนอเมริกันโดยเฉพาะผู้นำต่างเชื่อว่ากีฬาเป็นหนึ่งยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ (Boonyanuwat, 2016) ความสำเร็จของการจัดการกีฬา เพื่อความเป็นเลิศในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาของสหรัฐอเมริกา เป็นที่ยอมรับจากผู้ปกครองทั่วโลกว่า มีระบบการจัดการกีฬาที่ดีที่สุด เพราะสามารถผสมผสานระหว่างโปรแกรมการเรียนหนังสือ และโปรแกรมการฝึกซ้อมได้อย่างเป็นระบบ เหมือนกันทุกโรงเรียนและมหาวิทยาลัยทั่วสหรัฐ จนทำให้หลายมหาวิทยาลัยสามารถสร้างนักกีฬาระดับทีมชาติของสหรัฐได้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการลงทุนก่อสร้างสถานที่ฝึกซ้อมกีฬากายในมหาวิทยาลัยก็มีความเป็นมาตรฐานระดับสากล และมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่ทันสมัย จนกลายเป็นสถานที่เก็บตัวนักกีฬาทีมชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างหลักการบริหารเพื่อสร้างความเท่าเทียมและเป็นธรรม เช่น กำหนดกฎข้อบังคับให้ทุกมหาวิทยาลัยจะต้องใช้เงื่อนไขการสอบวัดความรู้พื้นฐาน การกำหนดเกรดเฉลี่ยขั้นต่ำเพื่อรักษาสถานภาพการเป็นนักกีฬา การห้ามการจ่ายค่าตอบแทนอื่นที่ไม่ใช่ค่าเล่าเรียนให้แก่ นักกีฬาหรือผู้ปกครอง มีการจัดแบ่งขนาดมหาวิทยาลัยออกเป็นสามดิวิชั่น เพื่อให้สามารถ

แข่งขันกันได้อย่างเหมาะสมในแต่ละภูมิภาค และมีระบบการตลาดและการแบ่งเงินค่าลิขสิทธิ์ถ่ายทอดสดให้อย่างเป็นธรรม (Titathan, 2018)

สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นประเทศหนึ่งที่ประสบความสำเร็จด้านกีฬา จะเห็นได้จากตลอดระยะเวลา 50 ปีที่ผ่านมา นักกีฬาของจีนเป็นเจ้าของสถิติโลกถึง 865 คน และได้รับชัยชนะถึง 1,408 ครั้ง โดยเฉพาะในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก ครั้งที่ 29 (Beijing 2008) ณ กรุงปักกิ่ง ที่จีนได้แสดงศักยภาพให้ชาวโลกได้เห็นว่ นอกเหนือจากการจัดการแข่งขันกีฬาในระดับโลกเพื่อมวลมนุษยชาติที่จัดได้อย่างยิ่งใหญ่แล้ว ผลงานของนักกีฬาก็เป็นที่ประจักษ์แก่คนทั่วโลกด้วยการเป็นเจ้าของเหรียญทองมีผลการแข่งขันเหนือกว่าประเทศต่างๆ ที่ส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกในครั้งนั้น (Kanungsukkaseam, 1999) ผลของชัยชนะครั้งนี้มาจากการฝึกซ้อมอย่างหนักร่วมกับการสนับสนุนจากรัฐบาลจีนในด้านต่างๆ อย่างเต็มที่ หนึ่งในด้านต่างๆ นั้น คือ การจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมกีฬาอย่างเป็นระบบ ประเทศจีนได้จัดตั้งกระทรวงกีฬามาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1952 และได้ออกข้อกำหนดเกี่ยวกับระบบกีฬาเพื่อการแข่งขัน (The Competitive Sport System of the PRC) เพื่อวางรากฐานให้กับระบบกีฬาเพื่อการแข่งขันในประเทศจีน โดยประกาศให้ 43 ชนิดกีฬา เป็นกีฬาเพื่อการแข่งขัน และให้มีการแข่งขันกีฬาแห่งชาติทุก 4 ปี เพื่อเป็นการส่งเสริมกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและสร้างความสามัคคีภายในชาติพร้อมไปด้วยกัน และยังได้ออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงเรียนกีฬาสำหรับเยาวชน (The Regulations of the Youth Spare-time Sport School) เพื่อวางรากฐานให้กับระบบกีฬา ในปี ค.ศ. 1956 ที่ได้นำแนวคิดมาจากสหภาพโซเวียต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกฝนนักกีฬาที่มีพรสวรรค์ตั้งแต่ในวัยเด็ก ในปัจจุบันมีโรงเรียนกีฬามากกว่า 3,000 แห่ง ในระยะต่อมาได้มีนโยบายต่อเนื่องไปถึงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยกีฬา เพื่อเป็นการต่อยอดทางการศึกษาพร้อมไปกับการฝึกกีฬาอย่างต่อเนื่อง โดยผู้ฝึกสอนที่สำเร็จการศึกษาทางด้านพลศึกษาและกีฬา และเป็นผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมด้านการเป็นผู้ฝึกสอนกีฬามาแล้ว ในการสอนจะเน้นวิธีการทางวิทยาศาสตร์การกีฬา ใช้นวัตกรรมการฝึกสมัยใหม่และใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัย (Titathan, 2018)

สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้จัดตั้งโรงเรียนกีฬาสือซาให้ เป็นตัวอย่างของโรงเรียนกีฬาที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการ ซึ่งมีอายุยาวนานถึง 49 ปี เป็นหนึ่งในโรงเรียนกีฬา ซึ่งมีมากกว่า 200 แห่ง ทั่วสาธารณรัฐประชาชนจีนที่ฝึกสอนนักเรียนมากกว่า 600 คน ใน 6 ชนิดกีฬาและให้การศึกษาขั้นพื้นฐานควบคู่ไปด้วย โดยนักเรียนราวครึ่งหนึ่งจะใช้ทุนของตัวเอง เพื่อเข้าเรียนในโรงเรียน อีกครึ่งหนึ่งเป็นนักเรียนทุนเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นนักกีฬามืออาชีพ โดยนักเรียนกลุ่มหลัง จะได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลคนละราว 30,000 หยวนต่อปี เป็นค่าใช้จ่ายด้านที่พักอาศัย การศึกษาเล่าเรียน และการฝึกอบรมด้านกีฬา ทั้งนี้ ทุกปีทางโรงเรียนจะมีการคัดตัวนักกีฬาหน้าใหม่เพื่อมาทดแทนนักเรียนของโรงเรียนที่มีฝีมือไม่เข้าชั้น หรือโค้ชทีมกีฬาระดับมณฑล หรือระดับชาติเข้ามาสรรหาอัจฉริยะด้านกีฬาในโรงเรียน ซึ่งนักกีฬาที่ดีที่สุดจากโรงเรียนกีฬาต่างๆ จะได้เข้าร่วมทีมกีฬาระดับมณฑลในฐานะ “นักกีฬาแห่งชาติที่ได้รับการขึ้นทะเบียน” และสุดยอดอัจฉริยะด้านกีฬาในบรรดานักกีฬาที่ถูกคัดเลือกมาแล้วจะได้เข้าร่วมทีมชาติ และเป็นตัวแทนสาธารณรัฐประชาชนจีนในเวทีกีฬาระดับโลก (Samahito, 2013) ความสำเร็จทางด้านการกีฬาจีนมีรากฐานมากจากระบบกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ โดยมีแนวคิดหลัก คือ ต้องได้รับการสนับสนุนจากทั้งประเทศเพื่อระบบกีฬาเป็นเลิศ (The Whole Country Support for the Elite Sport System) ระบบดังกล่าว มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรด้านการกีฬา

ในประเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนานักกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ เพื่อสร้างนักกีฬายาวชน เพื่อความเป็นเลิศในระยะเวลายาวนาน เพื่อความยิ่งใหญ่ และเพื่อสถานะของประเทศ ดังนั้น ลักษณะสำคัญของระบบกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของจีน คือ การรวมอำนาจการบริหารจัดการเข้าสู่ศูนย์กลาง ระดมงบประมาณและทรัพยากรบุคคลจากทั่วประเทศ มาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ประเทศญี่ปุ่น มีนโยบายการบริหารงานกีฬา โดยให้โรงเรียนและชมรมกีฬาในโรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมกีฬาที่ยั่งยืน พัฒนานักกีฬาที่มีฝีมือเข้าร่วมการแข่งขันในเวทีโลก โดยการสร้างระบบการเรียนการสอนกีฬาแบบบูรณาการ เพื่อเป็นการยกระดับนักกีฬาจากระดับเล็กไปสู่ระดับสูง ไปแข่งขันในเวทีโลกเทียบเท่าประเทศชั้นนำระดับแนวหน้า ได้ดำเนินมาตรการเพื่อเพิ่มจำนวนเหรียญในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อนและฤดูหนาวในการแข่งขันครั้งต่อไป เพิ่มจำนวนนักกีฬาที่มีความสามารถติดลำดับ 1 ใน 10 ของการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกทุกๆ ครั้งในอนาคต และจัดทำมาตรการและกลยุทธ์เพื่อเพิ่มเหรียญรางวัลในการแข่งขันในเวทีระดับโลกอย่างสม่ำเสมอในระยะยาว รวมทั้งสภาพแวดล้อมให้นักกีฬาที่มีฝีมือระดับสูงระดับสูงสามารถพัฒนาศักยภาพได้เต็มที่และต่อเนื่อง และจัดระบบการดูแลนักกีฬาภายหลังการเล่น และเสนอตัวเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันมหกรรมกีฬาในระดับนานาชาติ เพื่อให้การจัดกิจกรรม ดังกล่าวช่วยส่งเสริมการกีฬาและกระตุ้นให้นักกีฬาเตรียมตัวเข้าร่วมการแข่งขัน ทำให้ชุมชนและท้องถิ่นตื่นตัวสร้างวงจรบูรณาการกีฬา (Virtuous Cycle) โดยความร่วมมือและทำงานร่วมกับอุตสาหกรรมกีฬาเพื่อสร้างวงจรการแข่งขันกีฬาและชุมชนกีฬา โดยการจัดตั้ง “Hub Club” ทางกีฬาทุกเทศบาลทั่วประเทศ (300 เขตเทศบาล) ให้อัตินักกีฬา และผู้ฝึกสอนกีฬาที่มีความสามารถมารวมกลุ่มกันสร้างนักกีฬารุ่นใหม่ สร้างความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างกับสถาบันการศึกษาในท้องถิ่นกับชุมชน เพื่อเพิ่มบุคลากรกีฬาสำหรับการเรียนการสอนพลศึกษา และจัดตั้งชมรมกีฬาในสถาบันการศึกษา มีมาตรการสร้างความโปร่งใส เป็นธรรมและเท่าเทียมกันในอุตสาหกรรมกีฬา ให้ความโปร่งใสในกำกับดูแลบริหารจัดการของสมาคมกีฬา สร้างความยุติธรรมและความเท่าเทียมกันในอุตสาหกรรมกีฬา และไม่มี การได้เปรียบในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้มีการสนับสนุนการกีฬาจากสังคมกระตุ้นให้สร้างชุมชน “New Public Commons” เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมกีฬาในชุมชนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการกีฬา (Sriyabhaya, 2014)

แนวทางในการจัดการโรงเรียนกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ

การบริหารจัดการการกีฬาให้มีประสิทธิภาพในระดับประเทศไทยนั้น จะถูกดำเนินการภายใต้การบริหารจัดการตามทิศทางของยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2560 – 2564 (Ministry of Tourism and Sports, 2016) ในการบริหารจัดการการกีฬามีความซับซ้อนในสภาพทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้การบริหารจัดการการกีฬามีความยากลำบาก และการจัดการการกีฬาในแต่ละพื้นที่ มีความแตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า แนวนโยบายเมื่อจะนำมาประยุกต์ใช้ในลักษณะของการบริหารจัดการการกีฬาแต่ละท้องถิ่น ย่อมมีกระบวนการบริหารจัดการที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งโรงเรียนกีฬาเป็นสถานที่เริ่มต้นที่จะต้องได้รับการบริหารจัดการที่ดี และโรงเรียนกีฬาของประเทศไทยตั้งอยู่ตามภูมิภาคตามบริบทแตกต่างกันออกไป และเพื่อที่จะนำพาไปสู่ความสำเร็จในการส่งเสริมความเป็นเลิศทางการกีฬาขององค์กร ดังนั้น สิ่งสำคัญที่จะสามารถทำให้โรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พัฒนาจาก

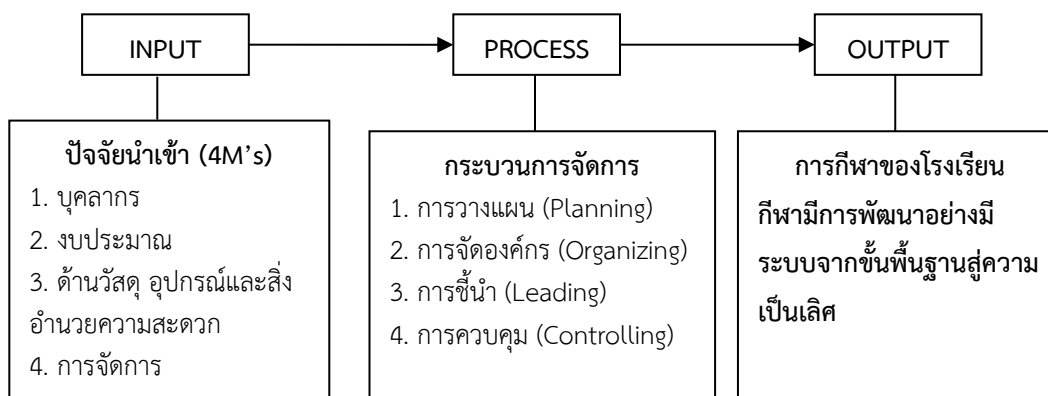
ขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศและเป็นตัวแทนนักกีฬาระดับชาติ ที่จะช่วยพัฒนากีฬาของชาติได้นั้นจำเป็นต้องมีการจัดการกีฬาอย่างเป็นระบบ ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า ที่มีความจำเป็นต่อการจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศในโรงเรียนกีฬา ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) **ด้านบุคลากร** คือ จำนวนประชากรหรือบุคคลที่จะเข้ามาเกี่ยวข้องกับการกีฬาในโรงเรียนกีฬา เช่น ครูผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน ผู้จัดการทีม ผู้แทนสหพันธ์กีฬา เพื่อเลือกสรรและพัฒนานักกีฬาที่มีความสามารถทางการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ สร้างและส่งเสริมระบบการพัฒนานักกีฬาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยการสร้างมาตรฐานและปรับปรุงโครงการพัฒนานักกีฬาเยาวชน ยุทธศาสตร์ระบบการฝึกสอนให้ทันสมัยและครอบคลุมไม่ว่าจะเป็นทักษะด้านการกีฬาหรือระเบียบวินัยเพื่อเพิ่มความสำเร็จทางด้านการกีฬา โดยศึกษาและวิเคราะห์กรณีศึกษาตัวอย่างที่ดีจากต่างประเทศและนำมาปรับใช้ และส่งเสริมทุนการศึกษาและขอความร่วมมือจากภาคเอกชนในการพัฒนานักกีฬาอาชีพ ตั้งแต่ระดับเยาว์วัย พัฒนาบุคลากรการกีฬาอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐานสากล เพื่อการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ โดยการพัฒนาลูกสูตรที่มีมาตรฐานในการฝึกสอนบุคลากรการกีฬาให้ทัดเทียมสากลผ่านความร่วมมือกับสถานศึกษา เชิญผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ เกี่ยวกับกีฬาจากต่างประเทศเพื่อมาให้ความรู้และพัฒนารูปแบบการปฏิบัติที่มีอยู่ในปัจจุบัน การเพิ่มอัตราการจ้างบุคลากรการกีฬาของโรงเรียน และสนับสนุนด้านการเงินเพื่อจูงใจบุคลากรการกีฬาจากทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผลักดันให้อดีตนักกีฬาไทยได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของผู้ฝึกสอนกีฬาตามความถนัดเพราะบุคคลเหล่านี้ล้วนแต่มีประสบการณ์ที่ดีและยังช่วยเป็นแบบอย่างให้กับนักกีฬาอีกด้วย 2) **ด้านงบประมาณ** เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นที่จะทำให้เกิดกิจกรรมด้านกีฬา การจัดงบประมาณการเงิน การวางแผนหรือโครงการใช้จ่ายเงิน ที่ทำขึ้นเพื่อใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียนตามที่ได้กำหนดไว้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้นๆ โดยระบุให้ชัดเจนว่าจะใช้จ่ายเพื่อกิจการใด จำนวนเท่าไร และในช่วงระยะเวลาใดซึ่งมีกระบวนการที่ต้องปฏิบัติ คือ การจัดทำรายรับ-รายจ่าย การจัดทำแผนงบประมาณ แผนการควบคุมตรวจสอบการเงิน และการรายงานการใช้จ่ายเงินโดยรัดกุมรอบคอบ 3) **ด้านวัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก** ประกอบด้วยโครงสร้างสนามกีฬา การจัดสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมกับการใช้งาน ได้มาตรฐาน มีความปลอดภัย สามารถใช้แล้วให้ผลคุ้มค่าในการใช้งาน มีการจัดและดำเนินการที่เหมาะสมและเพียงพอ ซึ่งจะช่วยให้การปฏิบัติงานด้านกีฬา เกิดความพร้อม และเกิดประสิทธิภาพสอดคล้องกับเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของงานด้านกีฬา 4) **ด้านการจัดการ** เป็นกระบวนการที่ดำเนินไปเป็นขั้นเป็นตอน ที่จะนำไปสู่เป้าหมายของโรงเรียนเรียนกีฬา

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการที่ทำให้การกีฬาของโรงเรียนกีฬาเกิดการพัฒนาไปอย่างมีระบบ ซึ่งวิธีการดำเนินการจัดการกีฬาของโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ประกอบด้วยกระบวนการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) **ขั้นการวางแผน (Planning)** คือ การกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จของเป้าหมายที่โรงเรียนวางไว้อย่างชัดเจนทั้งบุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่โรงเรียนวางไว้ โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย การพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมในปัจจุบันของโรงเรียนกีฬา การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ การกำหนดกลยุทธ์ การปฏิบัติตามแผน และการประเมินผล 2) **ขั้นการจัดองค์กร (Organizing)** เป็นการกำหนดโครงสร้างของการบริหาร

การแบ่งงานและการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบเป็นอนุกรรมการฝ่ายต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับหน้าที่ของแต่ละฝ่าย เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายเป็นไปตามวัตถุประสงค์ 3) **ขั้นการชี้นำ (Leading)** เป็นการที่ผู้บริหารใช้ภาวะผู้นำ ในการจูงใจ การชักจูง และการสื่อสารระหว่างบุคคลในโรงเรียนกีฬา ให้ปฏิบัติตามที่ตนต้องการ เพื่อช่วยให้เกิดการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนกีฬาจากพื้นฐานไปสู่ความเป็นเลิศ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ 4) **ขั้นของการควบคุม (Controlling)** เป็นการดำเนินการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย โดยกำหนดบทบาทหน้าที่และผู้รับผิดชอบในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลในแต่ละภาระงานและขั้นตอนของการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และมีการรายงานผลการปฏิบัติงานให้แก่ผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียนกีฬา

องค์ประกอบที่ 3 ผลผลิต การศึกษาของโรงเรียนกีฬามีการพัฒนาอย่างมีระบบจากขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ และยกระดับมาตรฐานการศึกษาชาติ ให้ประสบความสำเร็จในการแข่งขันในระดับต่างๆ เพื่อสร้างชื่อเสียง เกียรติยศ และเกียรติภูมิของประเทศชาติให้ทัดเทียมกับนานาชาติ

ภาพ 1 แสดงแนวทางการจัดการโรงเรียนกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ

บทสรุป

แนวทางที่สำคัญในการจัดการโรงเรียนกีฬา เพื่อความเป็นเลิศและช่วยพัฒนาการศึกษาของประเทศชาติให้ทัดเทียมกับนานาชาติได้นั้น โรงเรียนกีฬาจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กร ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ เพื่อจัดการศึกษาด้านศาสตร์การศึกษา ซึ่งต้องอาศัยโครงสร้างการบริหารงานในรูปแบบใหม่ที่มีความคล่องตัว โดยมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานอย่างสร้างสรรค์ จะต้องมีการวางระบบบริหารจัดการพัฒนานักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดทำกรอบอัตรากำลังแผนพัฒนานักเรียนให้สอดคล้องกับจำนวนนักเรียน ทั้งนี้ จะต้องจัดให้มีการฝึกอบรมและพัฒนาสมรรถนะบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งกำหนดแนวทางและมาตรการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งกำหนดแนวทางและมาตรการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งกำหนดแนวทางและมาตรการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม

ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้โรงเรียนกีฬาบรรลุถึงเจตนารมณ์ได้นั้น จำเป็นต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีความโดดเด่น ครอบคลุม ทุกศาสตร์ด้านการกีฬา และสามารถรองรับอุตสาหกรรมการกีฬาด้วย

ดังนั้น สิ่งสำคัญที่จะสามารถทำให้โรงเรียนกีฬา พัฒนาจากขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ ต้องมีการจัดการกีฬาอย่างเป็นระบบ ซึ่งสามารถสรุปได้ 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการจัดการ ถ้ามีความพร้อมในด้านองค์ประกอบที่ 1 ก็จะสามารถบริหารจัดการองค์ประกอบที่ 2 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบที่ 2 คือ กระบวนการที่ทำให้การกีฬาของโรงเรียนกีฬาเกิดการพัฒนาไปอย่างมีระบบ ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การชี้นำ (Leading) การควบคุม (Controlling) และหากมีกระบวนการจัดการที่ดีแล้วจะส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบที่ 3 คือ ผลผลิต นั่นก็หมายถึงการกีฬาของโรงเรียนกีฬามีการพัฒนาอย่างมีระบบจากขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งสอดคล้องกับ Suksai (2014) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการกีฬาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย ด้านนโยบาย ด้านบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก 2) กระบวนการบริหารจัดการ ประกอบด้วย การนำ การวางแผน การจัดองค์กร การลงมือปฏิบัติการประสานงาน และการควบคุม และ 3) ผลผลิต

References

- Boonyanuwat, R. (2016). *The sport with the creation of the social and economic value added*. Retrieved May 16, 2018, from https://www.matichon.co.th/columnists/news_287377 [in Thai]
- Chiaplaem, B. (2015). *National education standards and quality assessment point to the quality with the guiding skills of evaluation of school sports in all over the country*. Retrieved August, 31 2018, from <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=42597&Key=hotnews> [in Thai]
- Kanungsukkaseam, W. (1999). *Golf sport*. Bangkok: SPF Printing-Group. [in Thai]
- Khajomsilp, J. (2008). *A proposed model of prototype sports schools in Thailand* (Doctoral dissertation). Bangkok: Chulalongkorn University. [in Thai]
- Ministry of Tourism and Sports. (2016). *National Development Plan No. 6 (2017-2021)*. Bangkok: Office Printing Business WVO. [in Thai]
- National Institute of Educational Testing Service. (2015). *Outcome of the third-round external quality assessment (2011 - 2015) of Office of the Basic Education Commission A.D. 2011*. Bangkok: Prikwarn Graphic. [in Thai]
- Saikeaw, P. (2010). *Motivation for selecting to study at Sport School of Matthayomsuksa 1 students* (Master Thesis). Bangkok: Srinakharinwirot University. [in Thai]

- Samahito, S. (2013). *Summary of operating results in 3 years (2011-2013) Department of Sports and Recreation*. Bangkok: National Economic and Social Advisory Council. [in Thai]
- Sports Authority of Thailand. (2007). *National Sports Development Plan No. 4 (2007-2011)*. Bangkok: Business Organization of the Office of the Welfare Promotion Commission for Teachers and Education Personnel. [in Thai]
- Sriyabhaya, A. (2014). *Managing sport in educational institute for national sport development* (Doctoral dissertation). Bangkok: Kasetsart University. [in Thai]
- Suksai, P. (2014). *A Sports Management Model for the Provincial Administrative Organization*. *Journal of Education Naresuan University*, 14(2), 35-45. [in Thai]
- Titathan, S. (2018). *Sports management in Higher Education of the US*. Retrieved July 18, 2018, from <http://www.sportgalaxy.xyz/view/5a8fce3446d46a0cde6fb3f0> [in Thai]
- Wilairat, P. (2009). *The success of executives*. Retrieved July 2, 2018, from <http://www.pantown.com/groub.php?display=content=36749&name=0000000content32&area=3> [in Thai]